

Louise Roberts
Ledningsstrateg
040-675 31 17
louise.roberts@skane.se

YTTRANDE

Datum 2021-08-31
Ärendenummer 2021-POL000333

1 (2)

Socialdepartementet

Remiss. Stärkt rätt till personlig assistans

Region Skåne har beretts möjlighet att yttra sig över betänkandet stärkt rätt till personlig assistans, SOU 2021:37.

Region Skåne ser många positiva delar i de presenterade förslagen om en starkare rätt till personlig assistans. Region Skåne har huvudsakligen granskat de delar av utredningen som handlar om förstärkt stöd vid behov av sjukvårdande insatser.

Förslaget om att reglera egenvård genom en ny lag om egenvård är bra och ger en större tyngd än dagens föreskrift (SOSFS 2009:6) om bedömning av om en hälso- och sjukvårdsåtgärd kan utföras som egenvård. Egenvård kan bidra till att patienten får möjlighet att leva sitt liv utan täta kontakter med hälso- och sjukvården. Egenvård är nödvändigt i framtiden, inte minst utifrån hållningen nära vård.

I lagförslaget tydliggörs hälso- och sjukvårdens roll och uppgifter samt föreslås reglering av hälso- och sjukvårdens ansvar för exempelvis samverkan, planering, instruktioner och uppföljning. Förslaget torde dock innebära en ökad arbetsbörda för hälso- och sjukvårdspersonal, inte minst administrativt. Nya roller i hälso- och sjukvården kan komma att behövas. Formerna för samverkan mellan huvudmän behöver också regleras och förtydligas.

Det är positivt att utförarna får större ansvar för utförandet av egenvård då det bland annat ställs krav på att utförarna av assistansen har rutiner och handlingsplan för hantering av egenvård som insats. Detta kan också leda till förbättringar på så sätt att samtliga ansvariga verksamheter och yrkesgrupper får mer kunskap om vad som krävs för att bedriva egenvård. Det är dock svårt att förutse vad en egenvårdslag egentligen kommer att innebära och det är också svårt att bedöma om kravet på utförarverksamheten verkligen kommer att kontrolleras genom tillsyn eller på annat sätt.

När det gäller uppföljningsansvar av de hälso- och sjukvårdande insatserna bör detta förtydligas. Vem har det huvudsakliga ansvaret för att meddela förändrat behov, behov av utbildning för nya assistenter? Detta måste tydliggöras och det bör vara krav på att denna ansvarsfördelning tydliggörs i det avtal som ska upprättas innan insatsen kan ges.

Parallellt med den generellt positiva synen på förslagen vill Region Skåne uttrycka en viss oro över att kvaliteten kan komma att försämras i och med förslaget att vissa hälso- och sjukvårdande insatser ska kunna utföras inom ramen för assistansbeslutet istället för som en delegerad HSL-insats som sker i dagsläget. Region Skåne menar också att de krav som ställs på redovisningsrutiner för egen vård när man ansöker om att bedriva verksamhet enligt LSS även bör gälla för sjukvårdande insatser.

I Skåne har finns sedan flera år tillbaka ett avtal mellan regionen och de skånska kommunerna om ansvarsfördelning och utveckling avseende hälso- och sjukvården. Det finns också en gemensam rutin för egenvårdsbedömning, baserad på Socialstyrelsens föreskrifter för egenvård, samt särskilda mallar för dokumentation i journalsystemen men ändå upplevs behov av förtydliganden och utbildning, både i den regionala och den kommunala verksamheten. Det är därför önskvärt att det sker en nationell kompetens- och utbildningssatsning, för att främja jämlik vård och skapa nationell samsyn, avseende egenvård för de som är ansvariga, således hälso- och sjukvården, behandlande läkare samt assistansutförarna.

Region Skåne ställer sig positivt till förslaget att kravställa att den som ansöker om tillstånd till att bedriva enskild verksamhet inom LSS och som har för avsikt att erbjuda hjälp med egenvård ska redovisa sina rutiner vid egenvård. Förslagen om att tydligare reglera utförarverksamheternas ansvar stärker patientsäkerheten och ökar tryggheten för den enskilde och närstående. Med ett tydligare regelverk blir det enklare för alla inblandade parter.

Det finns dock, och kommer sannolikt alltid i viss mån finnas, svårigheter att göra gränsdragningar mellan personlig assistans, egenvård och hälso- och sjukvård. Region Skåne anser att utredningen, i det fortsatta arbetet, bör överväga att föreslå att regeringen ger Socialstyrelsen och den nya nationella kunskapsstyrningsorganisationen i uppdrag att ta fram kunskapsstöd som ger verksamheterna inom hälso- och sjukvården, socialtjänsten och LSS vägledning och stöd i frågor kring egenvård.

Sammantaget bedömer Region Skåne att förslagen medför ett mer sammanhållet stöd för den enskilde och skapar förutsättningar för bättre stöd vid sjukvårdande insatser men behövs ett förtydligande avseende hur en överenskommelse mellan sjukvårdshuvudmannen och den enskildes anordnare av personlig assistans ska vara utformad avseende utförande av de sjukvårdande insatserna.

Gilbert Tribo
Ordförande

Pia Lundbom
Hälso- och sjukvårdsdirektör